

سؤالات متن مطالعات اجتماعی هشتم درس سیزدهم (غزنیان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان) تهیه کننده علی ندافی

۱- غزنیان چرا به این نام مشهور شدند؟

غزنیان دودمانی ترک تبار بودند که چون حکومت خود را از شهر غزنین (غزنه) آغاز کردند به این نام مشهور شدند.

۲- سه سلسله ترک تبار که اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم هجری در ایران حکومت می کردند، کدامند؟

غزنیان، سلجوقیان، خوارزمشاهیان و مغولان.

۳- محمود غزنوی چگونه به حکومت رسید؟

هنگامیکه حکومت سامانیان به نهایت ضعف و ناتوانی رسید، محمود غزنوی که حاکم غزنه بود، خراسان را تصرف کرد. خلیفه عباسی نیز حکومت او را به رسمیت شناخت.

۴- چرا سلطان محمود غزنوی در اکثر جنگهایش پیروز می شد؟

به پشتوانه سپاه نیرومندش.

۵- سلطان محمود به چه جهت در تاریخ شهرت یافت؟

چون چندین بار به هندوستان لشکرکشی کرد.

۶- بهانه سلطان محمود غزنوی از لشکرکشی به هندوستان چه بود؟

به بهانه رواج اسلام بود ولی در اصل به طمع ثروت هنگفتی که در این کشور بود انجام می گرفت.

۷- پس از سلطان محمود چه کسی به حکومت رسید و سرانجامش چه شد؟

پسرش سلطان مسعود - اگر چه او فرمانروایی بی باک و جسور بود اما تدبیر پدر را نداشت. او از سلجوقیان شکست خورد و مدتی بعد توسط سپاهیان شورشی خود به قتل رسید.

۸- قدرت و حکومت غزنیان بر .. نیروی نظامی .. استوار بود.

۹- چرا حکومت غزنیان محبوبیت و مقبولیتی که صفاریان، سامانیان و آل بویه در بین مردم داشتند بی بهره بودند؟

چون قدرت و حکومت غزنیان بر نیروی نظامی استوار بود.

۱۰- رابطه حکومت غزنیان با خلفای عباسی چگونه بود؟

روابط آنها دوستانه بود و سلاطین غزنوی بخصوص سلطان محمود، خود را مطیع و تابع خلافت عباسی می دانستند.

۱۱- سلجوقیان چه کسانی بودند؟

طایفه ای از ترکان بودند که پس از پذیرش اسلام به ماوراءالنهر مهاجرت کردند.

۱۲- طغرل که بود؟

یکی از نوادگان سلجوق بود که پس از شکست دادن سلطان مسعود غزنوی در نیشابور بر تخت نشست.

۱۳- مؤسس سلسله سلجوقیان که بود؟

طغرل

۱۴- طغرل پس از رسید به حکومت چه کرد؟

او پس از تسخیر مناطق مختلف ایران به بغداد رفت و حکومت شیعه آل بویه را برانداخت و سپس خطری که از جانب خلافت فاطمی مصر متوجه عباسیان بود را از میان برداشت.

۱۵- خلیفه عباسی به طغرل چه لقبی داده بود؟

سلطان رکن الدین

۱۶- چرا خلیفه به طغرل لقب سلطان رکن الدین داد؟

به دلیل از میان برداشتن خلافت فاطمی مصر

۱۷- برادرزاده و جانشین طغرل .. آلب ارسلان .. بود.

۱۸- اقدامات آلب ارسلان را بنویسید؟

او توانست با راهنمایی خواجه نظام الملک وزیر، رقیبان داخلی را سرکوب کند و بر قدرت و استحکام حکومت سلجوقی بیفزاید.

۱۹- آلب ارسلان در نبرد ملازگرد چه کرد؟

رومیان را شکست سختی داد و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت.

۲۰- مشهورترین وزیر دوره سلجوقی .. خواجه نظام الملک .. بود.

۲۱- نتیجه پیروزی آلب ارسلان در جنگ ملازگرد چه بود؟

بخشهای وسیعی از آسیای صغیر به تصرف سپاهیان سلجوقی در آمد.

۲۲- حکومت سلجوقیان در زمان ..ملکشاه.. به اوج قدرت خود رسید.

۲۳- پایتخت طغرل شهر ..نیشابور.. بود.

۲۴- ملک شاه که بود و چه کرد؟

ملکشاه پسر آلب ارسلان بود و از پادشاهان مشهور سلجوقی که مناطقی از ماوراءالنهر و شام را فتح کرد و حکومت سلجوقیان را به اوج قدرت

رساند به طوری که محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد.

۲۵- پایتخت ملکشاه شهر .. اصفهان .. بود.

۲۶- چرا در بین سه سلسله ترک تبار، سلجوقیان اهمیت بیشتری در تاریخ ایران داشتند؟

زیرا محدوده جغرافیایی ایران با زمان ساسانیان برابری می کرد و از ماوراءالنهر در شرق تا دریای مدیترانه در غرب گسترش یافته بود.

۲۷- تجزیه و فروپاشی سلجوقیان چگونه صورت گرفت؟

پس از مرگ ملکشاه، شاهزادگان و فرماندهان نظامی برای رسیدن به تاج و تخت به جان یکدیگر افتادند و این اختلافات تا سقوط سلجوقیان ادامه

پیدا کرد.

۲۸- سرزمین خوارزم در کجا بود و به پادشاه آن چه می گفتند؟

ناحیه ای حاصلخیز و آباد در جنوب دریاچه خوارزم (آرال) بود و به شاهان آنجا، خوارزمشاه می گفتند.

۲۹- خوارزمشاهیان چگونه توانستند بر بخشهای زیادی از ایران پیروز شوند؟

وقتی حکومت سلجوقیان ضعیف شد آنه از فرانبری سرپیچی کردند و سرانجام یکی از فرمانروایان خوارزم آخرین سلطان سلجوقی را شکست داد

و بر بخشهای زیادی از ایران چیره شد.

۳۰- چرا پایه های حکومت خوارزمشاهیان چندان محکم نبود؟

زیرا از یک سو، خلیفه عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی شناختند و از سوی دیگر، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند.

۳۱- حکومت خوارزمشاهیان توسط چه کسی سرنگون شد؟

چنگیز خان مغول